Ministerstwo
Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

BK-VII.0520.299.2026
Warszawa, 05 listopada 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **17460** Pana Posła Artura Łąckiego (z 1 czerwca 2026 r.), w sprawie *ujednolicenia zasad mobilności zawodowej komorników sądowych i asesorów komorniczych*.

Ad. 1 i 2

Uprzejmie wyjaśniam, że Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 32 ust. 1 stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Ust. 2 tego przepisu stanowi zaś, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. Konstytucja RP w art. 65 ust. 1 stanowi, że każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy, a wyjątki w tym zakresie określa ustawa.

Wskazać należy, że wolność wyboru i wykonywania zawodu nie ma w polskim porządku prawnym charakteru absolutnego. Już w art. 65 ust. 1 Konstytucji RP jest mowa o wyjątkach, które winny być unormowane w akcie rangi ustawy. Wymagania, jakie muszą zostać spełnione dla wprowadzenia ograniczeń, zostały określone w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, który dopuszcza możliwość ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności tylko wtedy, gdy jest to konieczne w demokratycznym państwie prawa dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą

naruszać istoty wolności i praw. Jak podnosi się w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, te przesłanki mają postać wartości (dóbr) konkurujących z zakresem korzystania przez jednostkę ze swych wolności i praw i wyraźnie korespondują z ujęciem zawartym w art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (orzeczenie TK z dnia 19 maja 1998 r., sygn. U 5/97, OTK ZU. Nr 4/1997, poz. 46, s. 251).

Odnosząc się do twierdzeń zawartych w treści ww. interpelacji, na wstępie przede wszystkim należy rozróżnić stanowiska asesora komorniczego i komornika sądowego. O ile obowiązujący stan prawny faktycznie w pewien sposób ogranicza możliwość skorzystania przez asesorów komorniczych z uproszczonych ścieżek dostępu do innych zawodów prawniczych, to jednak w przypadku komorników sądowych ograniczenia te są znacznie mniejsze.

Procedura powołania zainteresowanego na stanowisko asesora komorniczego oraz komornika sądowego została w całości uregulowana w ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1458, ze zm.), dalej „u.k.s. Tylko ten akt reguluje przedmiotowe kwestie.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 1-11 u.k.s na komornika sądowego może zostać powołana osoba, która spełnia wszystkie wymienione w nim przesłanki. W myśl art. 11 ust. 2 pkt 6 u.k.s., z wymogu odbycia aplikacji komorniczej, złożenia egzaminu komorniczego i przepracowania w charakterze asesora komorniczego przez okres co najmniej 2 lat, zwolnione są m.in. osoby, które wykonywały zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza przez okres co najmniej 2 lat.

Z kolei w myśl art. 129 u.k.s. na stanowisko asesora może zostać powołana osoba, która złożyła wniosek o powołanie na stanowisko asesora oraz:

1) uzyskała pozytywny wynik egzaminu komorniczego, oraz spełnia wymogi określone w art. 11 ust. 1 pkt 1-6 i 8 albo art. 11 ust. 1 pkt 1-6 oraz art. 11 ust. 4 lub

2) spełnia wymogi określone w art. 11 ust. 1 pkt 1-6 oraz art. 11 ust. 3.

Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2024 r., poz. 1564 ze zm.), dalej „u.p.a” i ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499 ze zm.),dalej „u.r.p.”,

możliwość skorzystania przez asesorów komorniczych i komorników sądowych z uproszczonych ścieżek dostępu do zawodu adwokata i zawodu radcy prawnego jest ograniczona w stosunku do przedstawicieli innych zawodów prawniczych, tj. sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i notariuszy.

Zgodnie bowiem z treścią art. 66 ust. 1 pkt 3 ustawy u.p.a. wymogu odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego nie stosuje się do osób, które zajmowały stanowisko sędziego, prokuratora lub wykonywały zawód radcy prawnego albo notariusza. Odpowiednią regulację zawiera też ustawa o radcach prawnych w art. 25 ust. 1 pkt 3. Ustawodawca nie określa przy tym okresu, przez jaki osoby te miałyby zajmować wskazane stanowiska czy wykonywać określone zawody.

Natomiast osoby, które wykonywały zawód komornika zwolnione są z wymogu odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego, jeżeli zawód ten wykonywały przez okres co najmniej 3 lat (art. 66 ust. 1 pkt 2 u.p.a.). Analogiczna regulacja jak wskazana w art. 25 ust. 1 pkt 2 u.r.p. Możliwości określonych w tych przepisach nie posiadają asesorzy komorniczy.

Na podstawie art. 66 ust. 2 pkt 5 u.p.a., do egzaminu adwokackiego składanego przed komisją, o której mowa w art. 78 ustawy, bez odbycia aplikacji adwokackiej mogą natomiast przystąpić osoby, które zdały egzamin sędziowski, prokuratorski, notarialny lub komorniczy (odpowiednio - art. 25 ust. 1 pkt 5 u.r.p). W tym zakresie zatem osoby zdające te egzaminy traktowane są na równi.

Zgodnie zaś z art. 12 § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz.U. z 2026 r. poz. 614), dalej „u.p.n.”, na stanowisko notariusza, bez konieczności odbycia aplikacji notarialnej i złożenia egzaminu notarialnego w Rzeczypospolitej Polskiej mogą być powołane osoby, które zajmowały stanowisko sędziego lub prokuratora (pkt 2, bez wymogu stażu), zajmowały stanowisko asesora sądowego przez okres co najmniej 2 lat (pkt 2a), a także wykonywały zawód adwokata lub radcy prawnego przez okres co najmniej 3 lat (pkt 3).

Natomiast osoby, które wykonują zawód referendarza sądowego, wymienione w interpelacji wśród przedstawicieli zawodów prawniczych korzystających z uproszczonych ścieżek dostępu do innych zawodów prawniczych, nie mają możliwości

ubiegania się o powołanie na stanowisko notariusza bez zdanego egzaminu notarialnego i to niezależnie od długości stażu pracy w zawodzie referendarza sądowego.

Na podstawie art. 12 § 2 pkt 7 u.p.n. do egzaminu notarialnego bez odbycia aplikacji notarialnej mogą przystąpić osoby, które w Rzeczypospolitej Polskiej zdały egzamin sędziowski, prokuratorski, adwokacki, radcowski lub komorniczy. Ponadto do egzaminu notarialnego, bez odbycia aplikacji notarialnej, mogą przystąpić osoby, które przez okres co najmniej 4 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu, były zatrudnione na stanowisku referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego.

Warto tutaj wskazać na zakres uprawnień asesorów komorniczych, który jest znacznie mniejszy niż ten, który posiadają komornicy sądowi.

Zgodnie z art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1458), dalej u.k.s., w ramach asesury komorniczej asesor, na zlecenie komornika, może:

1) wykonywać czynności, o których mowa w art. 98 ust. 1-3;
2) przeprowadzać egzekucję w sprawach o:
    a) świadczenie pieniężne,
    b) zabezpieczenie roszczenia pieniężnego

    jeżeli w dniu zlecenia wartość egzekwowanego lub podlegającego zabezpieczeniu roszczenia nie przekracza kwoty 100 000 złotych, z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości;
3) w obecności i za zgodą komornika uczestniczyć w czynnościach odbywających się poza kancelarią, w tym również podejmowanych w toku egzekucji świadczeń niepieniężnych.

Zgodnie z ust. 2 powyższego przepisu w ramach czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, asesorowi nie wolno:

1) dokonywać sprzedaży ruchomości, z wyjątkiem licytacji elektronicznej;
2) wydawać lub wykonywać orzeczeń o zastosowaniu środków przymusu;
3) sporządzać planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, o ile suma ta przekracza kwotę 25 000 złotych;

4) wydawać decyzji i podpisywać dokumentów dotyczących depozytu;
5) dokonywać czynności odbywających się poza kancelarią;
6) wydawać postanowień kończących postępowanie oraz w przedmiocie opłat egzekucyjnych;
7) dokonywać czynności związanych z nadaniem biegu skardze na czynność komornika,

   o których mowa w art. 767 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, oraz w sprawach, w których przepisy o skardze na czynność komornika stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z art. 128 ust. 3 u.k.s., zakaz dokonywania czynności poza kancelarią nie wyklucza możliwości pisemnego upoważnienia asesora w konkretnej sprawie do:

1) samodzielnego ustalenia, czy dłużnik faktycznie zamieszkuje lub prowadzi działalność pod wskazanym adresem albo czy we wskazanym miejscu znajduje się majątek dłużnika,
2) wysłuchania dłużnika, żądania od dłużnika złożenia wykazu majątku oraz żądania wyjaśnień i informacji w trybie art. 761 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego,
3) zajęcia ruchomości - z zastrzeżeniem, że asesorowi nie wolno odebrać dozoru nad zajętymi ruchomościami, a oznaczenia wartości zajętych ruchomości dokonuje komornik - przy czym wymienione czynności nie mogą się wiązać z zastosowaniem środków przymusu oraz działaniami, o których mowa w art. 814 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.

Komornik może również zlecić asesorowi przeprowadzenie czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 3 i ust. 4. (art. 128 ust. 4 u.k.s.).

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy, zakres kompetencji i odpowiedzialności asesorów komorniczych w porównaniu z tymi posiadanymi przez komorników sądowych jest znacznie ograniczony. Odnosząc się do zagadnienia zapewnienia równości w dostępie asesorów komorniczych i komorników sądowych do innych zawodów prawniczych (adwokatów, radców prawnych i notariuszy), podkreślić należy, że zakres czynności wykonywanych przez osoby reprezentujące ww. zawody jest dużo szerszy niż zakres

czynności przypisanych asesorom komorniczym i komornikom. Trudno również stwierdzić, aby zakres uprawnień i kompetencji asesorów komorniczych był porównywalny z takimi zawodami jak adwokat, radca prawny, referendarz sądowy, prokurator czy sędzia.

Przykładowo, adwokatura powołana jest do udzielania pomocy prawnej, współdziałania w ochronie praw i wolności obywatelskich oraz w kształtowaniu i stosowaniu prawa (art. 1 ustawy Prawo o adwokaturze). Udzielanie pomocy prawnej dotyczy tutaj wszelkich dziedzin prawa i nie doznaje ograniczeń. Podobnie, pomoc prawna świadczona jest przez radców prawnych - art. 2 ustawy o radcach prawnych. Prokuratura z kolei wykonuje zadania w zakresie ścigania przestępstw oraz stoi na straży praworządności - art. 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 390). Sędziowie zaś wykonują zadania w zakresu wymiaru sprawiedliwości (art. 2 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334), dalej u.s.p.). Niewątpliwie trudno uznać, aby zakres kompetencji ww. zawodach był zbliżony do tego, który posiadają asesorzy komorniczy, czy nawet komornicy sądowi.

Ustosunkowując się natomiast do zamieszczonych w interpelacji twierdzeń, że w toku szkolenia asesorzy komorniczy zdobywają szeroką wiedzę prawniczą oraz praktyczne doświadczenie, porównywalne z przygotowaniem oferowanym w ramach aplikacji radcowskiej czy adwokackiej, wskazać należy, iż zakres i czas trwania aplikacji komorniczej reguluje ww. u.k.s. oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie organizacji i przebiegu aplikacji komorniczej. Ramowy program aplikacji komorniczej ustala zaś Krajowa Rada Komornicza w drodze uchwały.

Z przepisu art. 93 ust. 1 u.k.s. wynika, że aplikacja komornicza trwa 2 lata. Natomiast aplikacja adwokacka i radcowska trwają 3 lata (art. 76 ust. 1 u.p.a), art. 32 ust. 2 u.r.p. Aplikacja notarialna trwa zaś 3 lata i 6 miesięcy (art. 72 § 1 u.p.n.).

Aplikacja komornicza – zgodnie z u.k.s.- polega na zaznajomieniu aplikanta z całokształtem pracy komornika, przygotowaniu do należytego i samodzielnego wykonywania zawodu komornika oraz przyswojeniu zasad etyki zawodowej. Zatem zakres tematyczny aplikacji komorniczej skupia się na realizowaniu tego, określonego ustawowo

celu. Tym samym różni się on znacznie od zakresu tematycznego poruszanego w trakcie trwania aplikacji adwokackiej, radcowskiej czy notarialnej.

Tytułem przykładu należy wskazać, że z ramowego programu aplikacji komorniczej, przyjętego uchwałą Krajowej Rady Komorniczej z dnia 4 listopada 2025 r. wynika, iż prawo karne na aplikacji komorniczej obejmuje zalewie 8 godzin zajęć, podczas gdy na aplikacji adwokackiej jest to ponad 100 godzin (przykładowo w Izbie Adwokackiej w Częstochowie – 135 h zajęć, a w Izbie Adwokackiej w Gdańsku – 120 godzin zajęć), zaś na aplikacji radcowskiej - 70 godzin. Już na powyższym przykładzie widać znaczącą różnicę w przygotowaniu zawodowym osób ubiegających się o wykonywanie w przyszłości różnych zawodów prawniczych i braku możliwości uznania, że szkolenie na aplikacji komorniczej jest tożsame ze szkoleniem na aplikacji adwokackiej czy radcowskiej.

Jeśli chodzi o egzaminy zawodowe, to każdy z nich realizuje odrębny cel ustawowy, sprawdzając przygotowanie prawnicze zdającego do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu - odpowiednio komornika sądowego (art. 117 ust. 1 u.k.s.), adwokata (art. 78d ust. 1 u.p.a.), radcy prawnego (art. 36^4 ust. 1 u.r.p.) czy notariusza (art. 74 § 3 u.p.n.), egzekwując tym samym różny zakres wiedzy prawniczej i różne umiejętności jej zastosowania w praktyce wykonywanego zawodu.

Zgodnie z art. 117 u.k.s., egzamin komorniczy składa się z 4 części pisemnych, przy czym pierwsza i druga część egzaminu komorniczego obejmuje rozwiązanie zadań, dotyczących czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komorników w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu. Trzecia część egzaminu komorniczego obejmuje rozwiązanie zadania, polegającego na przygotowaniu projektu czynności, o których mowa w art. 767 § 5 k.p.c. Czwarta część egzaminu obejmuje natomiast rozwiązanie zadania z zakresu zasad wykonywania zawodu oraz zasad etyki, i polega na przygotowaniu opinii prawnej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

W myśl natomiast z art. 78d u.p.a. oraz z art. 36^4 u.r.p., egzamin adwokacki i odpowiednio egzamin radcowski składają się z pięciu części pisemnych i obejmują rozwiązanie zadań z zakresu: 1) prawa karnego, polegającego na przygotowaniu aktu oskarżenia albo apelacji, a w przypadku uznania, że jest brak podstaw do ich wniesienia,

na sporządzeniu opinii prawnej (część pierwsza); 2) prawa cywilnego lub rodzinnego, polegającego na przygotowaniu pozwu lub wniosku albo apelacji, a w przypadku uznania, że jest brak podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej (część druga); 3) prawa gospodarczego, polegającego na przygotowaniu umowy albo sporządzeniu pozwu, wniosku lub apelacji, a w przypadku uznania, że jest brak podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej (część trzecia), 4) prawa administracyjnego, polegającego na przygotowaniu skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, a w przypadku uznania, że jest brak podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej (część czwarta); 5) zasad wykonywania zawodu odpowiednio adwokata lub radcy prawnego lub zasad etyki polegającego na przygotowaniu opinii prawnej (część piąta).

Egzamin notarialny zaś składa się z trzech części pisemnych, których zakres uregulowany został w art. 74 § 4 u.p.a. Pierwsza i druga część egzaminu notarialnego polegają na opracowaniu projektów aktów notarialnych na podstawie opisanych przypadków; trzecia część natomiast polega na opracowaniu projektu odmowy dokonania czynności notarialnej albo uzasadnieniu jej dopuszczalności albo na opracowaniu projektu czynności notarialnej innej niż akt notarialny.

Uwzględniając zatem opisane zróżnicowanie egzaminów: komorniczego, adwokackiego, radcowskiego i notarialnego, w szczególności odmienny zakres przedmiotowy, za nieuprawnione uznać należy twierdzenie o porównywalnym zakresie kompetencji osób, które zdały poszczególne egzaminy. Zakres tematyczny każdego z zawodowych egzaminów prawniczych skupia się na realizowaniu określonego ustawowo celu, jakim jest sprawdzenie przygotowania prawniczego zdającego do wykonywania danego, konkretnego zawodu. Tym samym zakres egzaminu komorniczego różni się zasadniczo od zakresów tematycznych innych egzaminów prawniczych, stąd też brak jest możliwości uznania, że egzamin komorniczy sprawdza wiedzę tożsamo z egzaminem adwokackim, radcowskim czy notarialnym.

Te uwidocznione powyżej różnice dotyczące zakresu, czasu trwania i programu każdej z ww. aplikacji, a także zakresu i celu egzaminów zawodowych, przeprowadzanych dla poszczególnych grup prawników, stanowiły za pewne *ratio legis* rozwiązań przyjętych przez ustawodawcę w poszczególnych aktach prawnych, regulujących zasady

wykonywania danego zawodu prawniczego. Ich wynikiem są obecnie obowiązujące przepisy, które pozwalają komornikom sądowym i asesorom komorniczym na przejście do niektórych zawodów prawniczych, ale po spełnieniu określonych warunków. Te ostatnie mają niejako wyrównać dysproporcje spowodowane krótszą aplikacją komorniczą, odmiennym zakresem programowym realizowanym na tej aplikacji oraz zakresem materiału na egzaminie komorniczym, liczbą części na egzaminie, rodzajem pytań i strukturą zadań praktycznych. Z tego też powodu w art. 66 ust. 1 pkt 2 u.p.a. zwolniono komorników sądowych, pragnących wpisać się na listę adwokatów z wymogu odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego, ale po uprzednim udowodnieniu przez nich wykonywania zawodu komornika sądowego przez najmniej 3 lata. Analogiczny przepis zamieszczono w art. 25 ust. 1 pkt 2 u.r.p w odniesieniu do komorników ubiegających się o wpis na listę radców prawnych; przepisy Prawa o notariacie nie zawierają podobnej regulacji.

Natomiast żadnych, odmiennych regulacji ustawodawca nie przewidział w stosunku do osób po egzaminie komorniczym, które pragną przystąpić do egzaminu adwokackiego, radcowskiego czy notarialnego. Podobnie jak osoby, które zdały egzamin sędziowski, prokuratorski, adwokacki lub radcowski, mogą one przystąpić do ww. egzaminów bez odbycia aplikacji adwokackiej, radcowskiej czy notarialnej. Wynika to z przepisów - odpowiednio art. 66 ust. 2 pkt 5 u.p.a., art. 25 ust. 2 pkt 5 u.r.p. oraz art. 12 § 2 pkt 7 u.p.n. W tym zakresie osoby, które zdały egzamin komorniczy (m.in. asesorzy komorniczy i komornicy sądowi) są traktowane na równi z osobami, które przystąpiły do innych egzaminów zawodowych.

Ustalając wymogi dla poszczególnych profesji prawniczych – ustawodawca przede wszystkim chciał zapewnić wysoki poziom merytoryczny osób, czy to sprawujących wymiar sprawiedliwości, czy to świadczących pomoc prawną, czy to wykonujących inne zawody prawnicze – w zależności od charakteru danego zawodu. Ustawodawca ustalając te wymogi miał na celu przede wszystkim ochronę praw jednostki, czy to korzystającej z pomocy prawnej, czy to będącej stroną w procesie wymiaru sprawiedliwości. Nie ulega wątpliwości, że odpowiedni program kształcenia, dostosowany do wyzwań danej profesji prawniczej, zapewnia najlepszy poziom ochrony praw jednostki. Warto podkreślić, iż większość aplikacji trwa 3 lata (a notarialna nawet 3,5 roku), zaś aplikacja komornicza

jedynie 2 lata. Zakres kształcenia na aplikacji komorniczej jest zatem najwęższy. Dlatego też ustawodawca nie przyznał asesorom komorniczym możliwości przejścia do innego zawodu prawniczego. Możliwość wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych mają natomiast komornicy sądowi po osiągnięciu odpowiedniego stażu pracy. Jak wskazano wyżej, zakres kompetencji i odpowiedzialności komorników sądowych jest większy niż ten posiadany przez asesorów, stąd komornicy mają możliwość „przejścia" do zawodu radcy prawnego lub adwokata – przy spełnieniu odpowiednich ustawowych wymogów.

Warto wskazać, że w przypadku możliwości zmiany danej profesji prawniczej na inną, bez konieczności przejścia specjalistycznego szkolenia (co do zasady aplikacji oraz zaliczenia egzaminu), decyduje nie tylko złożenie egzaminu prawniczego z pozytywnym wynikiem, ale często również posiadanie odpowiedniego doświadczenia. Przykładowo, powołanie na stanowisko sędziego sądu rejonowego jest możliwe w przypadku radcy prawnego, adwokata bądź notariusza – jeżeli zawód ten wykonywali przez co najmniej 3 lata (art. 61 § 2 pkt 4 u.s.p.). Komornicy sądowi nie mają takich możliwości z uwagi na znacząco różny zakres kompetencji od tego posiadanego przez sędziów. Komornik sądowy jako pomocniczy organ wymiaru sprawiedliwości, wykonuje ograniczone czynności, skupione zasadniczo w obrębie postępowania egzekucyjnego, określone w art. 3 u.k.s. Sędziowie z kolei zajmują się wykonywaniem zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości, co obejmuje katalog wszelkich spraw. Inny jest także rodzaj szkolenia (a następnie egzaminu) przewidzianego dla aplikantów sędziowskich i komorniczych. Egzamin komorniczy dotyczy bowiem zupełnie innej problematyki niż egzamin sędziowski.

W zakresie możliwości powołania na urząd sędziego, ustawodawca nie dokonał zrównania pozycji komornika z profesjami radcy prawnego lub adwokata. Decydujące znaczenie miał tutaj zakres kompetencji oraz charakter spraw jakimi zajmują się poszczególne profesje prawnicze. Jak wspomniano wcześniej radcowie prawni i adwokaci mogą świadczyć pomoc prawną w zasadzie w nieograniczonym katalogu spraw. Kompetencje komorników są ograniczone do postępowania egzekucyjnego.

Ad. 3

Jeżeli chodzi o poruszony w interpelacji problem zrównania przedstawicieli wszystkich zawodów prawniczych, w tym asesorów komorniczych i komorników sądowych, w dostępie do stanowiska starszego asystenta sędziego, wprowadzenie takiego uregulowania było uzasadnione charakterem pracy wykonywanej przez asystentów sędziów. Zgodnie z art. 155 § 1 u.s.p. asystent sędziego wykonuje czynności zmierzające do przygotowania spraw sądowych do rozpoznania oraz czynności z zakresu działalności administracyjnej sądów, o której mowa w art. 8 pkt 2 u.s.p. Asystent sędziego nie podejmuje czynności w sposób samodzielny, ale działa pod kierunkiem sędziego oraz często korzysta z jego wskazówek. Asystent sędziego, w celu wykonywania tego zawodu nie przechodzi również specjalistycznego szkolenia (aplikacji) oraz nie jest obowiązany do zdania egzaminu zawodowego. Z uwagi na charakter tej profesji zasadne jest, aby mogła być wykonywana w zasadzie przez każdego z prawników, którzy spełnią wymogi i zostaną wyłonieni w drodze konkursu. Starszym asystentem sędziego mogą zaś być prawnicy legitymujący się dodatkowymi kwalifikacjami np. zdanym zawodowym egzaminem prawniczym.

Ad. 4

Reasumując, w ocenie Departamentu Zwodów Prawniczych MS obecne regulacje zapewniają asesorom komorniczych i komornikom dostęp do innych zawodów prawniczych z uwzględnieniem różnic, jakie wynikają z ich wiedzy teoretycznej i doświadczenia praktycznego, zdobytych na aplikacji komorniczej oraz egzaminie komorniczym, czy też w pracy wykonywanej w zawodzie asesora komorniczego bądź komornika. Oczywiście za słuszny co do zasady należy uznać zgłoszony w interpelacji postulat ujednolicenia mobilności zawodowej komorników i asesorów komorniczych, ale aby mógł on zacząć faktycznie obowiązywać, konieczne byłoby przeprowadzenie zmian w programie aplikacji komorniczej (np. poprzez zwiększenie liczby godzin z prawa karnego czy gospodarczego), co niewątpliwie wiązałoby się z wydłużeniem okresu jej trwania. To zaś podniosłoby znacząco opłatę za aplikację komorniczą.

Wyjaśniam, że w Departamencie Wykonania Orzeczeń i Probacji MS, prowadzone są intensywne prace legislacyjne zmierzające m.in. do wprowadzenia mechanizmu

waloryzacji opłat egzekucyjnych oraz zasad dystrybucji spraw egzekucyjnych, co winno wpłynąć na uatrakcyjnienie zawodu komornika sądowego.

Z wyrazami szacunku

Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/